

Abstrakt

Tématem této disertační práce je věcná jurisdikce Mezinárodního trestního soudu (MTS). Takové činy jako agrese, genocida, zločiny proti lidskosti a válečné zločiny, v anglické literatuře někdy označované jako „*core crimes*“, jsou těmi nejzávažnějšími zločiny, které byly mezinárodním právem rozpoznány. Tyto zločiny neporušují pouze určitá práva, nýbrž ohrožují celé mezinárodní společnosti, mír, bezpečnost a blaho lidstva. Proto je nezbytné, aby existovalo přesné hmotněprávní vymezení těchto závažných činů a byl vytvořen efektivní soudní mechanismus ke stíhání těch nejnebezpečnějších zločinců. V těchto otázkách však v rámci mezinárodního společenství není jednoduché nalézt všeobecný konsenzus. V oblasti trestního práva není velký prostor pro internacionalizaci, neboť dané odvětví práva je tradičně považováno za důležitou součást národní suverenity. Cesta k ustanovení Mezinárodního trestního soudu, který představuje vůbec první stálý mezinárodní trestní soudní orgán, proto nebyla jednoduchá, stejně tak nebylo jednoduché ani definování čtyř zločinů spadajících do jeho věcné jurisdikce.

Práce zkoumá konkrétní ustanovení Statutu MTS, tzv. Římského statutu, která představují hmotněprávní vymezení zločinu genocidy (čl. 6), zločinů proti lidskosti (čl. 7), válečných zločinů (čl. 8) a „zcela nového“ zločinu agrese (čl. 8 bis), tedy ustanovení zakládající jurisdikci Soudu *ratione materiae*. Mezinárodní trestní právo lze považovat za relativně mladé odvětví práva, které se progresivně rozvíjí a nabízí široké možnosti vědeckého bádání. Stávající definice těchto čtyř zločinů podle mezinárodního práva zatím nejsou bezchybné, určitá revize by v budoucnu měla být učiněna, proto se zde otevírá prostor pro návrhy *de lege ferenda*. Disertace se nezabývá jurisdikcí *ratione temporis* ani *ratione personae*. Procesní otázky rovněž nejsou primárním předmětem této práce.

Disertační práce si klade následující cíle: 1) poskytnout ucelený obrázek o dosavadním vývoji pokud jde o definice čtyř základních zločinů; 2) shrnout historické a politické pozadí; 3) prozkoumat hmotněprávní ustanovení Statutu – provést důkladnou analýzu, poskytnout náležitou interpretaci, vymezit relevantní pojmy a vyzdvihnout nejproblematictější otázky; 4) poskytnout historicko-právní srovnání – porovnat předchozí úpravu především statutů ad hoc mezinárodních trestních tribunálů s odpovídajícími články Římského statutu; 5) učinit vzájemné srovnání jednotlivých zločinů v rámci Římského statutu se zaměřením na individuální specifika, vypíchnutí rozdílů a rovněž poukázání na společné aspekty.; 6) zhodnotit možnosti *de lege ferenda*, analyzovat změny přijaté během revizní konference v roce 2010 a 7) zrekapitulovat stěžejní dosavadní judikaturu.

Práce by měla pomoci zodpovědět některé základní otázky, jako: Jsou relevantní ustanovení Římského statutu pouhou kodifikací obyčejového mezinárodního práva nebo se od obyčejového práva odlišuje? Odpovídají veškerá ustanovení potřebám moderní doby, nebo jsou dnes již zastaralá a obtížně použitelná? Napomáhá MTS rozvoji mezinárodního práva trestního? Je možné definice zločinů v Římském statutu považovat za vysoce kvalitní právní text nebo vykazují určité nedostatky, jako jsou rozporuplnost, duplicita, vágnost nebo jsou naopak příliš kazuistické? Byl text nějak ovlivněn potřebou nalezení kompromisu? Jsou definice čtyř základních zločinů vhodné pro praxi Soudu? Byla revizní konference úspěšná, pokud jde o řešení současných problémů hmotněprávních ustanovení, především pak pokud jde o definici agrese?

Mezinárodní trestní právo v posledních několika dekádách udělalo opravdu veliký pokrok. Zřízení MTS bylo klíčovým okamžikem v historii mezinárodní trestní spravedlnosti. Římský statut je někdy považován za největší kodifikaci existujícího obyčejového mezinárodního práva. Statut ale s sebou přináší některé důležité inovace pro mezinárodní právo, včetně některých nových definic zločinů. Na druhou stranu většina definic je vcelku rigidních, což znamená, že některá ustanovení již nespĺňují požadavky moderní doby a mohou být jednoduše obcházeny. Takzvaná kodifikace rovněž v některých ohledech nebyla provedena příliš systematicky, proto je možné nalézt celou řadu překrývajících se ustanovení. Vyjednávání napříč mnoha státy rovněž negativně ovlivnilo kvalitu právního textu. MTS nicméně již několik let funguje, což představuje jednoznačný důkaz toho, že Římský statut může být považován za dostatečný právní základ pro stíhání těch nejnebezpečnějších zločinů.

Každý ze zločinů spadajících do jurisdikce Soudu je v nějakém ohledu specifický. Definice genocidy byla doslovně převzata z Úmluvy o genocidě přijaté v roce 1948. Římský statut potvrzuje, že genocida je svébytným zločinem vyděleným ze zločinů proti lidskosti. Úmysl zničit chráněnou skupinu lidí – zvláštní úmysl pachatele (*dolus specialis*) – je tím prvkem, který odlišuje genocidu od ostatních zločinů podle mezinárodního práva. Zločiny proti lidskosti jsou zakotveny v článku 7 Římského statutu. Tento článek je jedinečný kvůli tomu, že obsahuje zvláštní vysvětlující odstavec, který má pomoci při interpretaci některých klíčových pojmů, jako jsou vyhlazování, zotročování, učení, nucené těhotenství, perzekuce, zločin apartheidu, nedobrovolné mizení osob a další. Římský statut rovněž potvrdil, že tzv. „war nexus“ již není pro účely stíhání zločinů proti lidskosti vyžadován. Válečné zločiny na druhou stranu samozřejmě musí být spojeny s ozbrojeným konfliktem, mezinárodním či vnitřním. Římský statut obsahuje s největší pravděpodobností nejobsáhlejší seznam válečných zločinů v historii, který však není ideálně komponován. Duplicita jednotlivých ustanovení a

jejich vzájemné překrývání proto není v článku 8 neobvyklým jevem. Zločin agrese, ač někdy považován za vůbec nejzávažnější kriminální jednání, je ze čtveřice zločinů nejproblematictější. Původně byl zahrnut do jurisdikce Soudu, bez jakékoli právní definice. Přestože byl zločin agrese legálně vymezen v průběhu revizní konference v roce 2010, MTS jej stále nemůže stíhat. Soud vůči němu bude moci vykonávat svou pravomoc nejdříve v roce 2017. Jeho definice je primárně inspirována rezolucí Valného shromáždění OSN 3314 (XXIX) ze 14. prosince 1974. Kombinuje v sobě zodpovědnost státu s individuální zodpovědností jednotlivce. Rada bezpečnosti OSN má ve vztahu k agresi specifické postavení. Je totiž oprávněna určit, jestli byl určitým státem spáchán útočný čin nebo nikoli, což činí situaci okolo tohoto zločinu ještě komplikovanější. Je to především nezávislost Soudu, která tím může být ohrožena. Budoucí diskuze o vymezení zločinu agrese tak jsou přirozeně ještě očekávány.

Jak již bylo zmíněno dříve, hmotněprávní definice těchto zločinů je hlavním předmětem studie. Některé zločiny, které nebyly zahrnuty do jurisdikce Soudu, tzv. konvencionální zločiny, jsou v disertační práci rovněž zmíněny. Účelem bylo vytvořit ucelený obrázek o vývoji mezinárodního trestního práva.

Závěr práce se snaží shrnout zjištěné poznatky, vyzdvihnout nejvíce problematické aspekty a navrhnout určité možnosti pro budoucí vývoj. Přestože je zde obrovský prostor pro zlepšení, Římský statut může být považován za základní pramen současného mezinárodního práva trestního.

Summary in English

The theme of this dissertation is the subject matter jurisdiction of the International Criminal Court (ICC). Offences such as aggression, genocide, crimes against humanity and war crimes, sometimes called the “core crimes”, are the most serious crimes ever identified under international law. These crimes do not violate only some particular rights, but they threaten the whole international community, peace, security and well-being of the world. Therefore it is essential to have a precise legal definition of these grave crimes and to establish an effective judicial mechanism for prosecution of the most dangerous criminals. However, it is not easy to find general consent on these matters among the international community. There is not much space for internationalisation in the field of criminal law, which was traditionally considered an important part of national sovereignty. Thus the path towards establishment of the ICC, which is the first permanent international criminal judicial body ever, was extremely difficult, as was definition of the four core crimes falling within its jurisdiction.

This thesis scrutinises the concrete provisions of the ICC Statute, the “Rome Statute”, which constitute substantive law by defining the crime of genocide (art. 6), crimes against humanity (art. 7), war crimes (art. 8) and the “brand new” crime of aggression (art. 8bis) as the Court’s jurisdiction *ratione materiae*. International criminal law can be considered a relatively young branch of law, which is progressively developing and which offers broad possibilities for research. The current legal definitions of the four crimes under international law are not yet perfect, some revision should be made in the future, and therefore there is room for proposals *de lege ferenda* in this respect. The thesis does not deal with the Court’s jurisdiction *ratione temporis*, or *ratione personae*. Procedural issues are also not the primary object.

The dissertation achieves the following objectives: 1) to provide a comprehensive picture of the actual development of the definitions of the core crimes; 2) to summarise the historical and political background; 3) to scrutinise the Statute’s substantive law provisions – to carry out an in-depth analysis, provide proper interpretation of these provisions, define the relevant terms and point out the most problematic issues; 4) to provide a historical-legal comparison (compare the former provisions mainly of the ad hoc international criminal tribunals’ statutes with the relevant articles of the Rome Statute); 5) to make a mutual comparison of the particular crimes within the Rome Statute, focus on the individual specifics, point out the differences and also mention some common aspects; 6) to assess

possibilities *de lege ferenda*, analyse the changes made during the Review Conference in 2010; and 7) to sum up the actual case law.

The thesis should help to answer some basic questions, like: Are the relevant provisions of the Rome Statute in fact just a codification of the customary international law or are there some differences? Do all relevant articles correspond to the requirements of the modern age, or are they out of date and useless today? Does the ICC help to develop international criminal law? Can definitions of crimes in the Rome Statute be considered a high-quality legal text or are there some deficiencies like inconsistency, overlapping, vagueness or on the contrary is the text too casuistic? Did the necessity of finding a compromise affect the text in some way? Are the definitions of core crimes useful for the Court's practice? Was the Review Conference successful in solving the current problems in definitions of crimes, mainly the definition of aggression?

International criminal law has made really great progress over the last few decades. Establishment of the ICC was a turning point in the history of international criminal justice. The Rome Statute is sometimes considered the biggest codification of existing customary international criminal law. But the Statute also brings with it some important innovation to international law, including some new definitions of crimes. On the other hand, most of the definitions are quite rigid, which means, that some provisions do not meet the modern requirements and can be avoided easily. The so-called codification was also not performed very systematically in some respects; therefore there are many overlapping provisions. Negotiations among many states negatively affected the quality of legal texts as well. Anyway, the ICC has already been operating for several years, thus the Rome Statute can be considered to provide a sufficient legal basis for prosecution of the most dangerous crimes.

Each crime falling within the Court's jurisdiction is specific in some respect. The definition of genocide was literally derived from the Genocide Convention adopted in 1948. The Rome Statute confirms genocide as a particular crime separate from crimes against humanity. The intent to destroy a protected group of people – the specific perpetrator's intent (*dolus specialis*) – is the element, which distinguishes genocide from other crimes under international law. Crimes against humanity are drawn up in article 7. This article is unique due to the fact that it contains a special explanatory paragraph which helps to interpret some crucial terms, such as extermination, enslavement, torture, forced pregnancy, persecution, the crime of apartheid, enforced disappearance of persons and others. The Rome Statute also confirmed that the war nexus is no longer required for prosecution of these crimes. War crimes on the other hand must naturally be associated with an armed conflict, both

international and non-international. The Rome Statute contains in all probability the most comprehensive list of war crimes ever, which is on the other hand not very well-arranged. Duplicity and overlapping are therefore quite usual within article 8. The crime of aggression, although sometimes considered the most serious criminal conduct, was the most problematic one. It had been originally included in the Court's jurisdiction without any legal definition. Although the crime of aggression was legally defined during the Review Conference in 2010, the ICC is still powerless to prosecute it. The Court will exercise jurisdiction over the crime of aggression not earlier than in 2017. The definition of the crime is essentially inspired by the United Nations General Assembly resolution 3314 (XXIX) of 14 December 1974. It combines both state responsibility and the responsibility of the individual. The UN Security Council has a specific position in this respect, because it is entitled to determine whether an act of aggression was committed by a certain state or not, which makes the situation even more complicated. It is especially the independence of the Court that may be endangered. Further discussions concerning the definition of aggression can naturally be expected.

As mentioned earlier, the legal definition of these crimes is the main subject of the study. Some crimes which had not been included into the Court's jurisdiction, treaty-based crimes, are also mentioned in the thesis in order to create a comprehensive picture of the development of international criminal law.

The conclusion of the thesis tries to summarise the findings, point out the most problematic aspects and propose some possibilities for the future. Although there is immense room for improvement, the Rome Statute can be considered a fundamental source of contemporary international criminal law.